

IV. évfolyam, 68. szám.

Műfolyam árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Egyes szám ára . . . 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==
augusztus 23. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi ré-
szét illető közlemények intézendők
ilyen közleményeket és megkore-
séseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGELÉNSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A nemzeti génusz.

Irta: Göde Jenő.

Bármilyen elkoptatottnak tűnik fel ez a cím, mégsem banálítás. Ez a téma sohasem válhatik unottá és éppen úgy örök tárgya marad a publicisztikának, mint pl. a szerelem a poézisnek. Időtlen időnkig akadni fognak naiv lelkű lírai poéták, akik dalt zengenek róla.

És amíg magyar él ezen a századokon keresztül Európa mostoha gyermekének tekintett rokotalan földön, akadni fog talán magyar publicista is, aki egyszer-máskor, szakítva a divattal, előszedi lelkének azt az idealizmusát, amelyet a sekélyesség vált közélet még meghagyott és betűket ró az örök-egy, örök-szép ideálról: a *nemzeti génuszról*.

De időszertől is ez a téma most inkább, mint valaha, amikor a nemzet nagy és komoly időknek néz elébe. Amikor a nemzet kormányzata elérkezett legfontosabb feladatai megoldásához, ahhoz az időhöz, amikor alkotásait, munkája eredményeit a nemzet ítélőszéke elé bocsátja.

Erdemes és kell írni akkor erről a tárgyról, amikor minden bozótból leskelődik ránk egy-egy hitszegő és gyáva orvtámadó és a nemzeti élet új korszakának napvilágán egyre-másra kelnek ki a kigyók. A szlav Dél hőbortos álmának álmódói törölgetik összetapadt pilláik alól az álmot, Erdélyben Dákorománia nagy történelmi hazugságának ál-apostolai fanatizálják a népet és folyik a pánszláv és pangermán izgatás is a maguk egész szemérmelenségével. Erdemes írni róla akkor, amikor a külföldi sajtó félrevezetett, rosszul értesült vagy tájékozatlan orgánumai magyar barbársággal kürtölik tele a világot és amikor Lajtántuli szomszédaink leplezetlen kárörömmel lesnek minden olyan dolgot, amely gyengítheti a magyar nemzetnek az egységben rejlő erejét. Főképpen pedig érdemes és kell beszélni erről a témáról akkor, amikor saját magát is marja a magyar. A szocializmus hatalmas és örökéletű igazságait önös érdekük szolgálatában hadirendbe állítja a nemzet ellen néhány hamis próféta és az elvakított, fanatizált tömeg azokkal a szabad eszmékkal támad hazája ellen, amelyek századokon keresztül nem a vörös zászlóra, hanem a há-

rom színű lobogóra voltak felírva. A sötétségnek sajnos, mindenütt, mindenkor létezett és mindenre kapható alakjain kívül, akik rejtett odvaikból lélegzetvesztetten lesik az ő átkos idejűk visszatértét, akad egy, egyébként talán magyar szívvvel érző töredék is, amelyik könnyelmű és meggondolatlan feltűnési viselkedéséből vagy vélt mellőzésből szintén fegyvertársul szegődik a nemzet ellenségeihez.

A politikában mindenütt és mindenkor vannak és lesznek ellentétes felfogások és vélemény-különbségek. Megvolt ez a magyar politikában is mindig. De a nemzet évszázados története a tanúság reá, hogy *valahányszor a magyart veszély fenyegette*, elsimultak ezek az ellentétek, együtvé dobant össze minden szív, *egy szent cél* szolgálatára szegődött minden kar és betöltötte a lelkeket a *nemzeti génusz* gondolata.

A magyar publicisztika feladata reá mutatni a nemzet előtt, hogy ime: most is ilyen veszélyes időknek élünk. Nagy eszméktől terhes a jövő, nagy átalakulások vetik előre árnyékukat és úgy lehet, a nemzet jövődjéért nagy harcot kell majd megvívnia. Körül vagyunk véve titkos és nyílt ellenségek egész rajával, vérarúló testvérek áskálódnak ellenünk mindenütt. Palástolatlan irigységgel nézik azt a munkát, amelyet nemzetünk megerősítése, gazdagodása és boldogulása körül folytatunk. És a nemzet mint századéveken keresztül minden küzdelmében, most is egymagára, önerejére hagyatva áll.

Reá kell tehát mutatni az *egyetlen palládiumra: az együtterzés, az egyet akarás* szükségére. Arra a mindennél hatalmasabb, mindent leküzdő, mindent összefoglaló nagy gondolatra, amelyet nemzeti génusznak hívnak. Reá kell mutatni, hogy ez az égi kereszt, amelynek jelében győzni fogunk, ha oltárkép gyanánt fogadjuk szíveinkbe. Ez az a nagy fogalom, amelyben együtt van a faji összetartozásnak, az anyaföldhöz való ragaszkodásnak és a haza szeretetének gondolata.

Fel kell ébreszteni a nemzetet, hogy megérezze a nagy idők és *tarison össze. Nemuljanak el a kicsinyes ellentétek és a nagy, a boldog, a szabad jövő reménye törölje el a mindennapi kenyérharcért folytatott küzdelem keserűségeit a lelkekben. Tekintszen szemünk a vérről áztatott, kiömlött vér*

arán megtartott magyar földre és teljék el a lelkünk erős akarattal, hogy *est a földet megvédelmezzük és megtartjuk egy újabb ezredév számára. A nemzeti génuszunk, a magyar imperiumnak nagy gondolatában forrjunk össze sziklakemény bástyafallá, amelyről lepattan és ketté törve hullik alá ellenségeink minden fegyvere.*

Szálljon vissza emlékezetünkbe nemzetünk nagy küzdelme, ezer esztendő, dicsőséges multja. Lobogjanak fel a kuruc brigádák, szólaljon meg a török-sip és lobogjanak fennen a Rákóczi Szűzmáriás kornétái. Térjenek vissza emlékeztünkbe a 48-as idők névtelen fől-istenei, térjen vissza az az idő, amikor a serdületlen gyermektől a reszkető aggastyánig mindenki ott volt a szent csatán. És ha betelt a lelkünk a multak ragyogásával, forduljunk magyar szívünk minden hitével, minden bizalmával a jövő felé. Azt az országot pedig, amelyet eleink vértük hullásával szereztek, tartsuk mi meg, fejlesszük nagygyá, hatalmassá *együttérző, összeharó munkával — a nemzeti génusz szent jelében.*

Közgazdasági betegségek.

Ha valamely külföldi szakember, aki a magyarországi viszonyokat nem ismeri, a széles alapokra fektetett *ipartörvényjavaslatot* olvassa, melyet már most tekinthetünk az új ipartörvény vázának, azt a meggyőződést fogja nyerni, hogy Magyarország ipar, kereskedelem és pénzügy tekintetében egyike a legfejlettebb államoknak a világon.

Józan észszel nem is lehet mást gondolni, mint azt, hogy ott, abban az államban, ahol a gazdasági életnek annyi megoldatlan problémája manapság a törvényben talál megoldást, tehát nem egy tekintetben valamennyi ipar- és kereskedelmi államot megelőzve, csak is *kifejlesztett ipar és kereskedelem* létezik.

Ha ezek a gazdaságilag nagy és hatalmas államok az új magyar ipartörvénynek ezen, a világon még sehol életbe nem léptetett üdvös rendelkezéseit egykoron egymásután átveszik; ha az egész művelt külföld ezen hatalmas törvényalkotásnak egykoron elismeréssel adózik: lehetséges lesz, hogy akkor, amidőn minden magyarnak büszkeséggel telik meg öntudata, amiért az egész művelt külföld

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezetékek, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDEKEN.

magyar férfiak nyomdokában halad előre, itthon még hiába keresünk nagy és hatalmas magyar ipart s kereskedelmet.

De az sem lehetetlen, hogy akkor minden magyar ember gondolkodni is fog afölött, vajon mi lehet az oka, hogy éppen nekünk kell megoldani ezen nagy közgazdasági problémákat, akiknek alig van számbavehető iparunk és kereskedelmünk.

A mi gyári iparunk és ezzel szorosán összenőtt kereskedelmünk még csak most van abban a stádiumban, hogy külföldi minta szerint fejlődjen. Minden, ami az utóbbi években ipari téren történt, na gyobbrészt a külföldről honosodott meg nálunk, mert az önálló, kifejlődött magyar ipar még csak megszületendő gyermek, amelynek betegséggel a természet rendje és törvényei szerint, majd csak születése után foglalkozhatunk. És ha a magyar kereskedelmi kormány már most szükségesnek tartja törvényes rendelkezéseket hozni olyan kérdésekben, amelyek csak egy kifejllett, közgazdaságilag hatalmas állam ipari életében merülhetnek föl, ugy ez annak bizonyossága, hogy ez a megszületendő gyerek előbb kapta a gyermekbetegséget, mielőtt még világra jött.

Ez az állapot kétségbevonhatlan betegsége a mi közgazdaságunknak. Beteges állapot, hogy még mielőtt a nagy magyar ipart megteremthetjük volna, külföldi mintákra kényszerítve vagyunk, hogy a külföldi nagy ipar betegségei ellen már is védekeznünk kell.

Alig füstöl még Magyarországon néhány gyári kémény, alig van város hazánkban, mely méltó volna arra, hogy a külföldön oly gyakori nevet: „gyárváros“ viselhetné s már is, nemcsak a sztrájk üli orgiáit mindenfelé, hanem a krimicsau is, az amerikaiás és a kartellek minden elképzelhető faja.

Iparállamokban, ahol a gyárvárosok ezer meg ezer gyári kéménye sorakozik egymás mellé; ahol az óriási tőkével lépést tart az óriási munkaerő; ahol a kínálat és vétel törvényei szerint ezerféle kialakulás történik; ahol majd minden ember munkaadó vagy munkás: ott még érthetőek ezek a betegségek, amelyeket az új magyar ipartörvény gyógyítani akar, mivel ezek a betegségek egy már létező lény fejlődésének természetes processusából erednek.

De nálunk, ahol ipari értelemben más államokhoz viszonyítva, alig van tőke és munka, munkaadó és munkás, ahol egy még csak megszületendő lénynek betegségeit kell gyógyítani, ez a betegség még nem jogosult s a baj mégis megvan: ez nem lehet természetes folyamatból eredő.

A külföldről mesterileg hozzánk importált ragályos betegség, melyet sztrájk-nak vagy kizárásnak neveznek; a bojkott-nak és ugy a munkaadók mint a mun-

kások részéről alkalmazott *terrorizmus-nak* különféle fajai nálunk Magyarorszában csak akkor birnának létjogosultsággal, ha ezekkel együtt a megmérhetlen tőkét, a kifejllett hatalmas ipart és a szakképzett munkások millióit is importáltuk volna, szóval, ha már világon volna maga a gyermek is.

Szivszorongás fogja el a hazáját szerető minden magyarnak keblét, ha azt látja, hogy a magyar ipar fejlődése helyett, az a még meglevő kevésszámú munkaadó és munkás is elkecseregett harcot viv egymás ellen, ahelyett hogy annak tudatával volnának eltelve, miszerint jó és balsorban egyaránt egymásra vannak utalva, mert hisz egyik sem árthat a másiknak, anélkül hogy önmagának nem ártana.

A magyar munkaadónak és munkásnak *kettős feladata* van más országok munkaadóihoz és munkásaihoz képest. Mert előbb *ugy* meg kell alapozniok az önálló és független magyar ipart, hogy az előrehaladott külföldi iparral sikeresen versenyezni is képes legyen.

B. Bodrog várm. közgazdasága.

1907.-ben.

Nagy lelkiismeretességgel, a hivatalos adatok pontos, szakszerű feldolgozásával készült a szegedi kereskedelmi és iparkamara Évkönyve, mely a kerület 1907. évi közgazdasági viszonyairól számol be s melynek B. Bodrog vármegyére s Ujvidék városára vonatkozó részeit, a közjavára szolgáló tanulságos voltára való tekintettel alábbiakban ismertetjük.

A lefolyt 1907-ik év a *válságok* esztendeje volt. A nemzetközi *pénzkrízis* hatását erősen érezte egész közgazdaságunk. A *hitel* megvonása, a *pénz* szertelen megdrágulása válságos helyzetet teremtett az egész vonalon. A vállalkozás a minimumra redukálódott, az év elején szépen megindult *iparfejlődés* abbanmaradt, sőt a meglevő szépen virágzó ipartelepnek közül nem egy megszűnt. *Kereskedelmi* forgalmunk csak azért nem csappant meg aránytalanul, mert a múlt évi jó termés hatása az év első felében még érvényesült. Kerületünk kereskedelmének és iparának egészséges állapotára mutat az a körülmény, hogy ily világszerte súlyos viszonyok között is elenyésző csekély mértékben mutatkozott a fizetésképtelenség.

E súlyos nemzetközi pénzválsághoz hozzájárult az 1907. évi termés rossz volta s részben az a bizonytalan helyzet, melyben a *kiegyezés* válsága miatt volt közgazdaságunk.

Külkereskedelmi szerződéseink folyamánya az, hogy Ausztria és Magyarország egymásra utaltsága az eddiginél is nagyobb. Ez a körülmény a vámtarifák összeállításában találja magyarozatát. E tarifák egyaránt védik agrár érdekeinket,

de nem kevésbé védik az osztrák iparérdekeit. Nagyon természetes, hogy a külföldi államok Ausztria — Magyarország *együttes* igényeihez s nem ami *különleges* igényeinkhez alkalmazzák vámtarifáikat.

Behozatalunk (ezer koronákban) az összes árukból és iparcikkekéből külföldről: összesen 1.666,211, csak Ausztriából: 1.293,096. *Kivitelünk* (ezer koronákban) az összes árukból és iparcikkekéből a külföldre 1.599,835, csak Ausztriába: 1.195,914. *Kivitelünk* gyarapodott 147 millió 907 ezer k.-val, *behozatalunk* pedig *növekedett* 186 millió 030 ezer kor.-val. Kereskedelmi mérlegünk 38 millió ezer koronával rosszabb volt az előző évinél és 66 millió 376 ezer korona deficittel záródott le. Ausztriával szemben 11 millió 033 ezer koronával alakult kedvezőtlenebbül, mint az előző évben. A közös vámterület tehát Ausztriának kedvez, mert míg Ausztria ipartermékeinek behozatala 107 millió 204 ezer k.-val gyarapodott, addig a mi kivitelünk iparcikkekben csak 22.564,000 ezer koronával növekedett s amíg a mi kivitelünk Ausztriába mezőgazdasági és ehhez hasonló termékekből 96 millió 171 ezer k. gyarapodást mutat, addig Ausztria behozatala e termékekből is 27 millió 564 ezer k.-val szaporodott. Összes behozatalunk emelkedett 12%-kal, ebből Ausztriára esik 10%. Összes kivitelünk emelkedett 10%-kal, ebből csak tört % ment külföldre és csaknem az egész 10% Ausztriába.

A statisztikai adatok igazolják, hogy kivitelünk a termés eredményétől, tehát a *vételentől* függ, annak jóságával emelkedik, rosszaságával alászáll; *behozatalunk* azonban *állandó* emelkedést mutat. Az ország fogyasztó képessége évről-évre emelkedik, de közgazdasági fejlődésünk ezzel nem tart lépést, nem pedig azért, mert közgazdaságunk fejlődése *egyirányú*. A domináló mezőgazdasági érdekeknek az ipar és kereskedelem vitális érdekei alárendeltetnek. Az összes közgazdasági tényezők harmonikus együttműködése nélkül pedig ennek az országnak közgazdaságát felvirágoztatni nem lehet. Kereskedelmi mérlegünk eredményének ingadozó volta intés arra nézve, hogy az ipar és kereskedelem fejlődése az ország gazdasági boldogulásának elsőrangú feltétele.

Az *iparúsis* az év elején kedvező kilátások között indult meg, de csakhamar nehéz viszonyok közé került. A pénz, a feldolgozandó nyersanyag megdrágulása, a hitel megvonása, a félgyártmányok kartellirozása az ipari termelés összes tényezőit károsan befolyásolták.

Nagyban akadályozták a termelést a *waggonhiány* és a *közlekedési mizériák*, ezek miatt nem egy ipartelepnek korlátozni, sőt egy időre beszüntetni kellett üzemét. Hozzájárult ezekhez a bajokhoz a nagyfokú *szénhiány* miatt a szállított

Olcsó és megbízható bevásárlási forrás!

TAUSCH JÁNOS

arany, ezüstműves, ékszerész és órász. Ujvidék,
Kossuth Lajos-utca 10. (16-utca)

a Szorb keresztnevel.

Ajánlja dusan felszerelt raktárat, arany, ezüst-ékszerek, órákban és chinai-ezüstben. — Elvállal e szakmába vágó minden munkákat. Minden nála vásárolt javított óráért 1 évi jótállás.

szén árának 40—60%-os emelkedése, a szén beszerzésének bizonytalansága. A legfontosabb élelmi és háztartási cikkek megdrágulása pedig tetézte a bajt. Ennek részint következménye, részint megteremtője volt a *munkabérek rohamos emelkedése* és dacára a munkabér ily rohamos emelkedésének az év első felében nagy volt a *munkahiány*. Az ipari munka nyugodt és békés folyását ez évben is zavarták — habár valószínűleg a munkaadók szervezkedése és a rossz viszonyok miatt valamivel kisebb mértékben. A sztrájkok, bojkottok, amelyeknek indító oka sok esetben hatalmi kérdés volt. A magyar ipar e szomorú helyzetének javításán munkál a kereskedelmi kormány. A hazai iparfejlesztésről szóló 1907. III. t.-c. e célt kívánja szolgálni. E törvény alapján kerületünkben egy pár hatalmas ipartelep létesítése van folyamatban. Fokozott mértékben részesült gépsegély adományozása által állami támogatásban több házi- és kisiparos.

HIREK.

Vidéki t. olvasóinkat, kik a lap rendszeres járatásából vállalt előfizetési kötelezettségüknek még nem tettek eleget, kérjük, hogy az egyik-másik negyedről esedékes hátralékot mielőbb beküldeni sziveskedjenek, egyfelől, hogy a lap küldésében fenakadás ne álljon be, másfelől, hogy nyomdai kötelezettségeinknek mi is megfelelhessünk.

Szent István, az első magyar király nemzeti ünnepét hazafias kegyelettel ülte meg városunk közönsége. A köz- és hivatalos épületeken, de nem egy magán házon is nemzeti zászló lengett, a boltok zárva s a város külső képe ünnepi. A r. kat. templomban fél 10 órakor Dr. Ámon Pál kanonok plebános a nagy ünnep jelentőségét méltató és hazaszeretetre buzdító, magas szárnyalású szent beszédet mondott, melyen valamint az utána következett nagy misén a tanács tagjai, a hitközség képviselőtestülete, a hivatalok és egyletek képviselői, valamint az ájtatos hívők nagy számban vettek részt. Misa alatt a Cécilia-egylet énekelt s énekével nagyban emelte az ünnepélyes istentisztelet fényét.

Esküdtek kisorsolása. A kir. törvényszék mint esküdtszék által f. szeptember havában tartandó esküdtszéki tárgyalásokhoz kisorsoltattak: Rangl Endre, Hufnagel József, Eichner Zsigmond, Deutsch Mór, Dr. Elschlger Dezső, Dömötör József, Postpischil Ferenc, Bauer Ferenc, Gubás Emil, Kocsis Milos, Billy József, Szabó Lajos, Gábor Zsigmond, Reich Mátyás, Mamusits István, Dr. Bruck Benő, Fehér János, Szlavnic István, Manojlovics K. Lázár, Kovács Mihály, Franszki Vilmos, Radovánovics György, Jovánovics Péter, Moser József, Lipkovits Samu, Landsmann Adolf, id. Jójárt János, Milovánovits Kuzmán, Idei Illés, Przibilovszki Antal *rendes esküdteknek*; Orosz János, Karácsonyi Antal, Kardos Sándor, Dr. Jankovics Zsarkó, Engl Nándor, Koroknai János, Liebmann Ottó, Kasper Gergely, Juhász József és Sörös Mihály *helyettes esküdteknek*.

Hidforgalom. A dunai fahid forgalmi élénkségét a következő száraz adatok bizonyítják: f. aug. 1-től 21-ig, tehát 3 héten át volt 129,450 gyalogos, 28,889 egy- és 12,857 kétfogatos; átlag tehát egy napra esik 6164 gyalogos, 1361 egy- és 183 kétfogatos. Legnagyobb volt a forgalom a Maria-Schnee hucsu alkalmával, amikor aug. 4-én 18,762 és 5-én 18,129 gyalogos ment át a hidon. Legnagyobb kocsiforgalom volt: 21-én 2433 egy- és 4-én 373 kétfogatu kocsival.

Adókiivetés. Az adókiivető-bizottság tárgyalásai e hó 24—26-ig: 24-én szatócok 1296—1345; 25-én szatócok és italmérők 1346—1384; 26-án szatócok, szobafestők, szobrászok 1385—1433. tételig.

Szüreti mulatság. A céllövész egyesület ma vasárnap, aug. 23-án a királylövészet befejezésével egyidejűleg — hangversenyyel, konfetti és serpentin csatával, világpostával és szépség-versenyyel összekötött — nagy szüreti mulatságot rendez a lövölde helyiségeiben. Kezdete d. u. 4 óra; esti 8 órakor tánc; belépti díj 1 kor., mely alól azonban az egyesület tagjai és az idényjegy tulajdonosai mentesek.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 14—21-ig bejelentett szülések 30, még pedig 14 fiu, 16 leány; meghalt: 13.

Nincsen katonazene. A Péterváradon állomásozó 70. gy. ezred zenekarával együtt e hó 22-én reggel hagyta el helyőrségét, hogy a Vinkovce környékén tartandó őszi gyakorlatokon résztvegyen.

Szüretre. A szüretelni készülőket figyelmét már most felhívjuk *Zickmund és társa* ujvidéki jöhrű mezőgazdasági gépgyárára és vasöntődjére, ahol a legolcsóbb áron kaphatók „*Hercules*” nevű legjobb szerkezetű *szőlő- és gyümölcsajtolók*.

Garázda legények. Gainov György és Kobilarov Sebők többed magukkal péntek este ittas állapotban betértek a három korona vendéglőbe, hol a többi vendégekkel kötözkedni kezdtek, mire a vendéglős eltávolításukra rendőrt hívott. Alig lépett a rendőr Mondovics József a vendéglőbe be, Kobilarov Sebők neki támadt, szidalmazni és ütlegelni kezdte, majd segítségére siettek abban társai is, úgy hogy ha Mondovicsnak egy rendőr nem jön segítségére, talán még agyon is verik. Csak nagy nehezen sikerült a garázdálkodókat szétzavarni és Kobilarovot előállítani. A garázda legények ellen az eljárást rendőrségünk megindította.

Letartóztatott ügynök. A szegedi rendőrség letartóztatta *Spitzer* Aladárt, a gazdak biztositó szövetségének ügynökét, akit családial keresett az ujvidéki rendőrség. A csaló ügynököt Ujvidékre szállították és átadták a bíróságnak.

Espereskerületi megbízott. A kat. orsz. szövetségnek espereskerületi megbízottjává az *ujvidéki* kerületben *Mihálovics* Endre orsz. képviselő temerini plebános választott meg.

Tanítók nagygyűlése. A B. Bodrog vármezei általános tanító-egyesület ez évi vándor-nagygyűlését e hó 31-én Zomborban tartja, még pedig a zombori slójd tanfolyamon készült papir, anyag és famunkák kiállításával kapcsolatosan.

Palánka szenzációja. Palánkán e héten *Sörös Péter* munkás személyében elfogták a negyedik rétsági merénylőt. Ő volt az, aki a lovak elé ugorva, a kocsit megállította s ugyanakkor a lábán lösebet kapott. Azóta bujdosott és Szabadkán át Óbecsére került. Erős láztól gyötörve, golyóval a lábában, a kórházba vitték s itt töredelmes vallomást tett. Mielőtt a kórházba kéredzkedett, Gortva óbecsei gazdának szállásán tartózkodott s itt ásta el bűnös szerzeményét, 10.000 koronát, melyet a csendőrség meg is talált. Attól tartanak, hogy mielőtt törvény elé állíthatnák, belehal súlyos lösebébe.

Az új szeszadó törvény folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű *Brázay* sósborszesz ára is drágább lesz már *szeptember hó 1-től* kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sósborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

Fényes esküvő. *Günther* Ferenc, a B. B. vm. Gazdasági Egyesület igazgatója és a „*Bácskai Gazda*” szerkesztője e hó 12-án esküdt meg *Karácson* Gyula kir. tanácsos ny. vm. alispán leányával, Margit kisasszonnyal. A násznagyi tisztet *Szemző* Gyula nagybirtokos és Dr. Balogh Ernő orsz. képviselő teljesítették.

Államosítás. A vall. és közoktatástügyi miniszter a *zentai* községi jellegű elemi népiskolák államosítását az 1909. évi szeptember 1-től kezdődő hatálylyal elrendelte.

Hazai ipari beszerzési források. *Kosuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a „*Hazai beszerzési források*” című tábla új és bővített kiadásban megjelenjen. A című tábla 10.000 példányban fog megjelenni s díjtalanul szétosztani az állami és törvényhatósági hivatalok és más érdeklődők közt, hogy azok ipari szükségletük beszerzésénél a című táblából kellő tájékozást szerezhessenek a felől, hogy az országban miféle iparcikkek gyártatnak és hogy azok gyártásával kik és hol foglalkoznak. A című tábla anyag egybegyűjtésével és feldolgozásával a magy. kir. kereskedelmi muzeum bízott meg, mely intézet a című tábla előmunkálatait már megkezdte s igyekezni fog a című tábla anyagát rövid időn belül nyomda alá rendezni. Ez uton is felhívja a muzeum a *gyárosokat és iparosokat*, de különösen azokat, akiknek telepe a című tábla kiadásából kimaradt, hogy amennyiben ipartelepüket most a című tábla kiadásába fölvetetni óhajtják, ebbeli kívánságukat, telepük címének közlése mellett, a magy. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságának (Budapest, V. Akadémia-u. 3.) lehetőleg mielőbb jelentsék be.

Hirdetmény. A máv igazgatósága közli, hogy a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter f. é. 61864/III. 3./908. sz. engedélye alapján a Fiuméba, valamint általában az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívülre rendelt gabona szállítványokat és örleményeket az üzletszabályzat 56. §. 4. pontja, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján

ISKOLAI BEIRATÁSOKHOZ

==== Saját készítményű Paplanok, Derékalkak, legjobb minőségben. ====
ÁGY-, ÉS ASZTALNEMŰEK. INTÉZETI FEHÉRNEMŰ.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA DIVATÁRUHÁZÁBAN

szorokivül és első sorban fogja továbbbittatni, míg a magyar bel (Fiumét kivéve), valamint az osztrák és bosnyák-hercegovinai vasutakkal való forgalomban a kocsirakomány teherárakra nézve (élő állatokat és romlandó árukat kivéve) a felvétel és szállítási határidő iránt az üzletszabályzat 55. §. 3. pontját fogja alkalmazni. A máv igazgatósága közli továbbá, hogy ugyanazon miniszteri engedély alapján a díjzabálsruerű rakodási határidőt mindazon árukra nézve, melyek a mindenkori érvényes díjzabási határozmányok szerint a felek által rakandók ki, vagy be, 9 (kilenc) nappali órára szállította le. Hogy azonban a szállító közönség ezen utóbbi intézkedés terhét lehető csekély mérvben érezze, intézkedés tételik, hogy ott, ahol a felek azt kívánják, a ki- és be- rakás a fél költségére és veszélyére a vasut által foganatosítottassék. Végül közöltetik, hogy a gabona, őrlemények élő- és romlandó áruk kivételével az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívülre rendelt valamennyi egyéb oly kocsirakomány teher szállítványok, melyeknek elfuvarozása azonnal nem eszközölhető, a nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) —, illetve német vasutegyleti üzletszabályzat 43. §. 5. póthatározmányja alapján csakis lehető elszállításig való ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el. Ezen intézkedések f. é. augusztus hó 20-án lének életbe és visszavonásig érvényben maradnak.

A Baja—bátaszéki vasut építése. A baja—bátaszéki vasut és a bajai vasut hid építése gyorsan halad előre. A vasuti töltés Bátaszéktől—Bajáig már csaknem teljesen elkészült, a talpfákat és a sineket is lerakták már a vonal legnagyobb részén. Négy hidat építettek az ártóron át, az egyik harminc, a másik négy, a harmadik kilencven és a negyedik 150 méter nyílású. Ezek a hidak szintén készen állanak. A dunai vashid hossza 280 méter, tehát jelentékenyen hosszabb, mint a budapesti összekötő vasuti hid. Valószínű, hogy a pályát már 1909. május havában átadják a forgalomnak.

Gazdasági tanácsadó. Az „Állatorvosi Közlöny” írja: A Hazslinszky budapesti gyógyszerésztől (VIII. Rökk Szilárd-u. 28.) gyártott kitünő hatású sertéspestis ellenes szerrel álljon itt néhány állatorvosi vélemény: „Mindezek alapján kijelenthetem, hogy a Hazslinszky-féle Sarint nemcsak a betegség kezdeti szakában, hanem gyakran előrehaladottabb szakban alkalmazva igen megbízható orvoságnak tekintem.” „A Sarin úgy is mint gyógyító, úgy is mint elővigyázati szer kitünően bevált.” A Sarinnal megejtett állatorvosi kísérletek alapján az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kezdeményezésére a m. kir. földmivélsügyi miniszter elrendelte 1908. július 15-én 53203 szám alatt, hogy egyes birtokokon kísérleteket folytassanak a Sarinnal. A szerkesztő Hazslinszky gyógyszerész Budapesten már fel is állította laboratóriumát, a hol a sertésvész elleni eme kitünően bevált gyógyszert készíti. Egy üveg ára: 1.50 kor. lesz előirányozva.

Villamos vasut Palánkán. Palánka hármas községben élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy a villamos világitással párhuzamosan villamos vasut is létesüljön.

Osztrák-magyar-orosz személy- és podgyászforgalom. A máv igazgatóságától vett értesülés szerint az 1908. május 1-től a fenti forgalomban érvényes közvetlen személy- és podgyász-díjzabáshoz f. október 1-ével az I. sz. pótlék lép életbe, mely az orosz személy-díjzabás módosulása folytán beálló menetdíj fölöléseket tartalmaz.

**Pénzügyi tisztviselők nyugdíjgye-
sülete.** A pénzügyi tisztviselők nyugdíjgye-
sülete megalakítására kiküldött bizottság elké-
szítette az egyesület alapítása tervezetét és
a napokban küldi meg az ország összes pénz-
intézeteinek a felhívást az alapítványi rész-
jegytőke jegyzése tárgyában. Az egyesület
szövetkezeti alapon létesül s az alapítók a
200,000 k. biztosítási alap jegyzését kéri a
munkaadó pénzügyintézetektől. A felhívásnak bi-
zonyára rövid időn belül meglesz a sikere s
az egyesület mihamar meg fogja kezdeni
működését.

Elviszik a legények elejét. A hadügy-
miniszter elrendelte, hogy a f. őszkor bevonuló
katonáknak csak október 6-án kell bevonulniok.
Az egy éves önkéntesek azonban már okt. 1-én
tartoznak ezredeikhez bevonulni.

Kötelező bábátartás. Gróf Andrássy Gyula
belügyminiszter legújabb rendelete, mely az
alispánokhoz intéztetett, arról szól, hogy a
megyei községeket szigorúan utasítsák, hogy
minden község és kisközség, ahol 800 lakos
van, okleveles bábát köteles alkalmazni. Két,
egymástól legfeljebb 2 kilométerre eső oly
községben, melynek lakossága 1500 lakosnál
nem nagyobb, közösen tarthatnak egy okle-
veles bábát.

Közgazdaság.

Díjkezdvevény sóküldevényekre. A
máv igazgatóságától nyert hivatalos értesülés
szerint a kereskedelemügyi miniszter az őszi
tömegforgalom alkalmával beállható kocsihány
enyhítésére s a mult évben felmerült sóhiány
isméledésének elejét veendő, f. augusztus
10-től f. szeptember végéig szállítandó sókül-
deményekre a máv. vonalain a következő ro-
vatolás utján alkalmazandó díjkezdvevényt
engedélyezte: a) kocsi- és fuvarlevelenkint
legalább 10.000 kgért való díjzabás mellett
az V-b kivételes díjzabásnak tíz százalékkal
rövidített díjtételeit, b) kocsi- és fuvarlevelen-
kint legalább 15 000 kgért való díjzabás
mellett az a) alatti mérsékelt díjtételek alap-
ján eredményező fuvardíjból kocsihaszna-
lási jutalék fejében kocsinként 3 kor. engedményt.
Ezen intézkedésnek az a célja, hogy az érde-
kelttség sószükségletének f. szeptember végéig
való elszállítására ösztönöztessek.

**Az égetett szesz folyadékoknak pótda-
val való megróvása.** A zombori pénzügyigaz-
gatóság közönségre teszi, hogy mindazok a szem-
élyek, kik az 1908. szeptember 1-én a szabad
forgalomba már átment, vagyis az 1899. XX.
t.-c. szerinti szeszadóval és az 1899. XXIV.
t.-c. szerinti szeszadóptlékkel is már megró-
zóztatott olyan égetett szesz folyadékok
készletével bírnak, mely összesen 10, illetőleg
5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1908.
XXVIII. t.-c. 121. és 123. §-ai értelmében
kötelesek legkésőbb 1. é. szeptember 3-dik
napjáig a folyadék mennyiségét és annak al-
koholtartalmát, valamint azon községet és
helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az
illető készletek tartási helyére nézve illetékes
pénzügyi szakasznál írásban, két példányban
bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a
készletek saját vagy idegen helyiségekben
vannak-e elhelyezve. Ha az égetett szesz
folyadékok összes készlete az 1899. XXV. t.-
c. szerinti elárusításra vagy kimérésre jogosult-
sággal bíró személyek birtokában 10 liter,
más háztartásokban pedig a családfő birtoká-
ban 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad,
azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben
a szabadforgalomba már átment összes kész-
let — ide érte a pótda alá nem eső 10,

illetve 5 liternyi mennyiséget is — bejelen-
tendő. A bejelentéshez szükséges űrlapok az
előállítás költségei megtérítése mellett minden
pénzügyi szakasznál és Budapesten a fo-
gyasztási adóhivatalnál is kaphatók. A kész-
letek bejelentése és a készletek után esedékes
pótdadónak befizetése a birtokosnak képezi kö-
teleességét. A pótda alá eső bárminő essen-
ciálnál, illatszereknél, kozmetikus cikkéknél,
gyógyszereknél és gyógyászati készítmények-
nél, azok alkoholtartalmának bejelentése mel-
lőzhető, tekintet nélkül arra, hogy a folyadé-
kok mily mennyiségben vannak készletben.
Ha az 1908. évi szeptember hó 1-én meglevő
égetett szesz folyadékok készletének a fen-
tiek szerinti bejelentése elmulasztatik, vagy
ha a bejelentett alkohommennyiség 10 száza-
lékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely
a hivatalos feltételnél megállapítatik: az 1908.
XXVIII. t.-c. 121 §-a értelmében az így megró-
vidított, vagy a megróvidítés veszélyének
kitett pótda 4-szeres összegétől annak 8-szo-
ros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkal-
maztatik. A bejelentésben foglalt másnemű
valótlanságok, melyek nem az alkohommennyi-
ségre vonatkoznak, 10—200 k-ig terjedhető
pénzbüntetéssel fenytetnek.

Nyilt-tér.

Az utazásnak is vannak árnyoldalai.

Vasuton por és léghuzam; aztán könnyen meg-
hűti magát az ember és ha este a szabadban
ül az ember, észre sem veszi, már meghűtötte
magát. Ez igaz, de azért még sem lehet mindig
otthon maradni. A por és a léghuzam követke-
ményei ellen egyszerűen Fay valódi szodoni á-
svány-pasztillát veszem: ha igazán meghűltem,
akkor ismét mindenekelőtt Fay valódi szodoni-
jét veszem és a mint látja, nekem még mindig jót
tejt az utazás. Jegyezze meg magának: Fay va-
lodi szodoni-jeit kell használni! Egy skatulya ára

csak 1 K. 25. minden gyógyszerárban,
drogériában és ásványvízkereskedésében
kapható.

Vezérképvislet: Ausztria-Magyarországra: W.
Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.
Főraktár Budapesten: Egger Leó dr. és Egger J.,
VI. Váci-körút 17., Kochmeister Frigyes utóda, V.
Hold-utca 3., Thallmayer és Seltz, V. Zrínyi-utca 8.,
Török József, VI. Király-utca 12.

étvágyat gerjeszt,
»Rohitschi az emésztést elő-
Tempelforrás« segíti s az anyag-
cserét szabályozza.
Nagybani raktár Magyarországra:
Hoffmann József, Budapest,
Báthory-utca 8. 5—8

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Építési Irodában

azonnal alkalmazást talál, aki a rajzban és számolásban jártassággal bír.

Cím megtudható a szerkesztőségben.

gyógyul valódi THIERRY BALZSAMA

A zöld apáival mint védjeggyel. Legkevesebb küldemény 12/2 vagy 6/1, vagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családívég 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcse.

Legkevesebb küldemény 2 doboz 3.00 korona. A legjobb házi szerek gyomorháj, gyomorégés, görcs, köhögés, mellbaj, minden belső szerv gyuladása, köszvény, tagaság, mindenfélő seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal győztesért Thierry A., Prograda Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és Vértés L. Luges, Zombor: Németh gyógyszerésztára (a Szentháromságához) telefon 71. 16—33.

A legjobb kutyalepény

Fattinger kutyalepénye,

mely minden enemü tápszerek közül a legjobb alkotórészeket és táperőt bírja. 50 kg. 23 kor. — 5 kg. portomentsen 3-20 korona.

Fattinger Puppy-féle bisquit

fiatal kutyák számára 50 kg. 26 kor. — 5 kg. portóm. 3-50 kor.

Prospektust ingyen küld

Fattinger szab. kutyalepény- és baromfi tápszerei gyára W. Neustadt. 250 felüli első díjak.

Fattinger tápszerei állatorvosi ellenőrzés alatt állnak. 16—26

Eredeti stassfurti

40 %-os KÁLISÓT ÉS KAINITOT, valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

KALMÁR VILMOS

a stassfurti Kálsyndikátus vezérképviselője: Budapest, VI. Andrassy-ut 49. 18—20

MÁV. 166074/908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A máv igazgatósága a jövő 1909. évben, esetleg 1911. december 31-éig szükségelt lámpa, lámpás és gázvilágítási alkatrészek, nem különben a Washington petroleum ivlámpa szállítást biztosítani szándékozván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képeső fent megnevezett árukat előtűntető I—IV-ig jelölt jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati űrlapul szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás

a máv igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73.) díjtalanul megszerezhetők A szabály szerint kiállított, 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. szeptember 4-én déli 12 óráig a máv anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában (II. em. 43.) átadandók, illetőleg posta útján oda beküldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el: „Ajánlat lámpa, lámpás és gázvilágítási alkatrészek Washington petroleum ivlámpa szállítására 166074/908 A III. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlott áruk egy évi értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. szeptember 3-án déli 12 óráig a máv budapesti főpénztáránál leteendő. Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módokat betartása mellett állíthatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1908. augusztus havában.

Az igazgatóság.

Mélyen leszállított tűzifaárak!

A n. é. vevőközönség b. tudomására hozzuk, hogy az összes raktárunkon levő, első rendű hegyi-tűzifaik árait f. évi augusztus hó 15-től mélyen leszállítottuk.

Különösen megjegyezzük, hogy első rendű bükkfahasábot méterölenként kor. 32.— waggononként kor. 160.— ugyisint II. rendű kitűnő minőségű bükkfahasábot méterölenként kor. 28.—, helyi telepünkön árusítunk.

SCHWARZ TESTVÉREK

1—2 fakeskedők, Haltér 12.

MÁV 25081. szám 1908.

Versenytergályási hirdetés.

A máv miskolci üzletvezetősége a Ruttká állomás mellett levő lakótelepen előállítandó emeletes tisztai lakház és szintén emeletes al-tiszti laképület s ezek melléképítményei létesítése céljából szükséges építési munkákra nyilvános versenytergályást hirdet.

Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezete a máv miskolci üzletvezetősége építési és pályafentartási osztályában és a ruttkai osztálymérnökség hivatali helyiségében díjtalanul megszerezhetők, a hol egyszersmind a tervek is megtekinthetők. Csak a szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1908. augusztus hó 29-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be, ahol és amikor a versenytergályás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenytergályáson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatot egy kor., az ajánlat mellékleteit ivenként 30 fill. bélyeggel ellátva, össze-lüve, lepecsételve és a borítékban következő ffillirattal kell benyújtani: „Ajánlat a Ruttká állomás mellett lakótelepen előállítandó tisztai és al-tiszti lakóház építési munkáira. Csakis

a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. augusztus 28-án déli 12 óráig 3000 korona bánatpénzt kell a máv miskolci üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál, a hirdetés számára való hivatkozással akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fizetetik; a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapírokkal bármikor kicserélhető. Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki. Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. — Az ajánlatok között a szabad választási jogot a máv miskolci üzletvezetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el- vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesítenni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak.

Miskolc, 1908. augusztus hó 14-én.

Az üzletvezetőség.

A tanító

urak b. figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett könyvnyomdám, a melyben állandó nagy raktáram van a legújabb oktatásügyi rendelet szerinti iskola és kisdodovai összes nyomtatványokban és pedig:

az iskolák részére:

Bizonyítványok elemi iskolák részére. Előmeneteli és mulasztási napló. Iskolai költségvetés. Felvételi napló. Tényleges iskolába járó tankötelesek névszerinti kimutatása. B) mintájú névszerinti kimutatás melléklete. Mulasztási kimutatás. Népiskolai anyakönyv és osztályzat. Iskolai pénztári napló. Iskolai alapvagyion évi jövedelemről szóló számadás. Foglalkozási napló. Más iskolába járó növendékek nyilvántartási napló. Anyakönyv és osztályzati napló. Együttes összeírás kimutatás tanköteles gyermekekről. Iskolai tankötelesek tanítói 30 filléres nyugdíj kimutatása.

A kisdodovák részére:

Felvételi jegy. Látogatási napló. Mulasztási napló. Mulasztási kimutatás. Felvételi napló. Felvételi napló más minta. Kisdodovoda köteles gyermekek névsora.

Ezen nyomtatványok mind a legjobb minőségű fehér finom papiroson és legújabb betűkkel nyomtatva vannak, miért is mindeddig mindenki teljes megelégedésére szolgáltak és mindamellett, olcsóbbak mint bárhol.

Ez alkalommal ajánlom becses figyelmükbe *duz raktárat u. m.: iroda- és fogalmazópapírosok, borítékok, ténta, tollak, tollszárak, írónok, szívacs, kréta, vonalzó stb.*

Írásbeli megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Igen becses megrendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel

IVKOVICS GYÖRGY

nyomda- és könyvkötészet-talajdonos Ujvidéken.

1—3

IPAR- ÉS KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ujvidéken, Kossuth Lajos utca 49. szám.

Tisztelettel közöljük, hogy egy előkelő budapesti pénzintézettel létrejött megállapodás folytán, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy földbirtokokra, szilárd anyagból épült, épülő félben levő vagy építendő ujvidéki házakra jelzálogos bekebelesés mellett tőkét és kamatokat magukban foglaló, félévenként lejáró törlesztési, részletekben (annuitás) visszafizetendő és rendkívül kedvező feltételek mellett folyósítandó

Záloglevél kölcsönöket

engedélyezhetünk. — A kölcsönügylet végleges lebonyolításáig esetleg előleget is adunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy

VERMES HENRIK

törv. bej. cég alatt a helybeli piacon, *Kossuth Lajos-utca 31. szám* „Erzsébet szálloda” épületében

festék-, laak- és vegyi termékek kereskedést

nyitottam.

Kedvező összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a n. é. vevő közönséget, úgy az áru minősége, mint az árak tekintetében legelőnyesebben kielégíthessem.

A midőn b. pártfogásukat kérem, előre biztosíthatom pontos és lelkiismeretes kiszolgálásomról s maradok

kiváló tisztelettel

VERMES HENRIK.

5-5

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Fűtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termései borok, valódi szerémi szilvrium kereskedés.

Bel- és külhoni borok.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservék
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

Legfinomabb teák.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler-Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Cukrozott gyümölcs.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Ozsonnák és jourok részére hideg plattnik és halak díszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen osomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlap ingyen és bérmentve.

Vendéglő megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy *Vörösmarty-utca 17. szám* saját házamban vendéglőt nyitottam, ahol kitűnő italokról és ételekről gondoskodikva lesz.

Minden hétfőn halpaprikás.

Tisztelettel **RITTER FERENC,**

1-2

vendéglő.

TÜZIFA ÁRLESZÁLLÍTÁS.

Van szerencsénk a t. közönség szives tudomására hozni, hogy tűzifa árainkat *folyó hó 15-től kezdve tetemesen leszál-
litjuk* s így I-ső rendű bükkhasábjainkat **ölenként 32 koronáért, vagy waggonon-
ként 160 koronáért** árusítjuk el.

Tisztelettel

ERNST JÁNOS és FIAI.

2-3

HALLÓ!

KI BESZÉL?

HALLÓ!

FISCHER M. mű-órás.

UJVIDÉK, II. Rákóczi Ferenc-ut 20. (volt Futaki-u.)

Elsőrangú órajavitó-műhely.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy órajavitó-műhelyt nyitottam. Miért is főtörekvésem úgy szólván az órajavitásokra van és lesz fordítva, tehát elhatároztam, hogy minden óra pontos javítása, különleges órák, ismétlő chromometer, chronograf és verő-zsebórák kivételével, csak **90** krajecárba = (1.80 kor.) kerül, ha a szerkezetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamu óra pontos javítása	75	krajecár.
" ébresztő	65	"
" zsebóra rugó betevés	55	"
" " fedél felrugó	50	"
" " üveg bármily vastag	15	"
" " mutató	12	"
" " kulcs	4	"

Munkások, katonaság, rendőrség és csendőrség, úgy a javításoknál mint a vételnél 5% engedményben részesül. — Ajánlom még pontosan szabályozott zseb, inga, ébresztő és falórámát, elképzeltetű olcsó áron.

Tanonc felvétetik. SZABOTT ÁR. Törött aranyat, ezüstöt a legmagasabb áron beváltak.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam tisztelettel

FISCHER M. mű-órás.

Páratlan és
osodás hatású.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszert a

Földes-féle

MARGIT crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mtetesser) és minden más bőrbajt, Kismiltja a ráncokat és az arot fehérre, simává varázsolja, Udít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 szinben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit fogpóp 1 kor., Margit-areviz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes befizetése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD

Főraktár Ujvidéken: Grossinger Károly, Flavsics Gábor, Vuits János gyógyszer. Klein O., droguristáúál.

Óvakodjunk
utánzatoktól.

TÖRVÉNYESEN

:: VÉDVEI ::

HYGIENIKUS

VASALÓPASZTA

TÖRVÉNYESEN

:: VÉDVEI ::

Szenzációs találmány, melynek segítségével bármely szövetnek új látzatot lehet kölcsönözni. Néikülözhetetlen asztali-, ág- és tolette-fehéreműek számára, továbbá puha (nem keményített) ingeknél, bluzoknál, menyasszonyi Kelengyékénél, fehér, valamint szines vászon- és pamutszövet-öltönyöknél, vitrage-oknál, függönyöknél, csipkékénél, fátjoloaknál stb.

Hygienikus vasaló-pasztát a szövetet tömörre és simulékonyvá teszi hasonlóan a bársonyhoz, a pamutszöveteket pedig hasonlónak teszi a hollandi vászonhoz. Egyformán nagy hatást gyakorol mindenféle szövetre, vászonra, pamutszövetre, gyapjuszövetre vagy selyemre.

Fertőtlenítőleg hat!

Minden fűszer-, gyarmatár-, drogériában és hasonló helyeken kapható.

L. CHIOZZA & Co., Cervignano (tengerpart).